

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11) โดยการกำหนดให้ทรัพยากร “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยกำหนดดัชนีชี้วัดขึ้นคือ “ดัชนีความอยู่ดีมีสุข และดัชนีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ” ซึ่งใช้เป็นกรอบและทิศทางในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ ด้านคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่ “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546, ภาคผนวก 7 หน้า 1) ภายใต้บริบทของสังคมไทย โดยน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในกระบวนการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในสังคมให้อยู่ดีมีสุขของคนในชาติ ตามหลักปรัชญาการนันทนาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาคนให้เจริญทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่อยู่ในวัยเยาว์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่สังคม โดยสถาบันการศึกษาและสถาบันต่าง ๆ ของสังคม ซึ่ง “อาจอธิบายได้ว่าตามนโยบายของรัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทย...พึงจักให้บริการสวัสดิการทางสังคมแก่ชุมชน สังคมอันจักก่อสันติสุขในบ้านเมือง” (สมบัติ กาญจนกิจ, 2520, หน้า 25) ร่วมกับสถาบันการนันทนาการในการจัดรัฐสวัสดิการแก่สมาชิกในสังคม (social welfare service) เพื่อ “ชีวิตที่ดีขึ้น” ของประชาชน

กิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activities) เป็นเครื่องมือ หรือรัฐสวัสดิการอันสำคัญในการสร้างสรรค์ และจรรโลงคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมให้มีความสุขได้เป็นอย่างดีเพราะเป็นพฤติกรรมองค์รวมในการพัฒนาบุคคลทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย (กำโชค เผือกสุวรรณ, 2538, หน้า 8) ส่งผลให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจมีบุคลิกภาพที่ดีก็จะเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของคนในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อพลเมืองอยู่ดีมีความสุขก็จะช่วยให้เกิดความเจริญทางสังคมในภาพรวมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของกิจกรรม (Activity) และการใช้เวลาว่าง (Leisure) ที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อตัวบุคคล จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีอยู่หลากหลายในปัจจุบัน โดยมีองค์กรและหน่วยงานที่ให้บริการอยู่มากมายทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้บริการของแต่ละองค์กรนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับพันธกิจ กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ และรวมไปถึงหน่วยงานที่องค์กรนั้น ๆ สังกัด (วนัฐพงศ์ เบญจพงศ์, 2555, หน้า 1) ดำเนินการจัดกิจกรรมสำหรับบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจและเมื่อกระทำแล้วเกิดความสุขกายสบายใจสนุกสนานเพลิดเพลินโดยการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

การให้บริการทางนันทนาการและการใช้เวลาว่างเป็นการช่วยเติมเต็มชีวิตให้สมบูรณ์เพิ่มคุณค่าของมนุษย์ และเป็นผลผลิตของมวลสมาชิกในสังคม เช่น นันทนาการภาษาและวรรณกรรม การอ่าน การเขียน การชมภาพยนตร์ การเล่นเกมกีฬา การทำงานอดิเรกที่ตนชื่นชอบ หรือการร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น พัฒนากลับคืนสู่ชีวิตตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของคุณลักษณะของมนุษย์ย่อมปรารถนาการนันทนาการ เพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของตน การนันทนาการจึงช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาคุณภาพชีวิตพร้อมทั้งสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่ดีงามตามกรอบจารีตของสังคม กล่าวได้ว่านันทนาการมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม เป็นรากฐานสู่การพัฒนาและประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมทางวัฒนธรรม

การนันทนาการในประเทศไทยได้เริ่มแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550 - 2554) และแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นแผนแม่บทสำหรับการพัฒนา กำหนดให้สำนักงานพัฒนากีฬาและนันทนาการมีภารกิจหลักในการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในชาติให้มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง ตั้งแต่เอกัตบุคคล ครอบครัวและชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้การศึกษาการใช้เวลาว่าง (leisure education) เสริมสร้างคนให้เป็นคนดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และมีสุขภาพดี สร้างสัมพันธภาพของคนในชุมชนทำให้รู้สึกสามัคคีมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมืองให้เกิดความน่าอยู่มีความสงบสะดวก สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบวินัย การนันทนาการจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างฐานรากของสังคมให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรมจริยธรรม แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติดังกล่าวมียุทธศาสตร์

โริสโตเติล กล่าวว่า ความสุขเป็นความคิดที่ขึ้นอยู่กับการใช้เวลาว่าง สำหรับมนุษย์เวลาที่มีอะไรยุ่งๆ คราวที่จะมีเวลาว่างและในยามสงครามควรทำให้ชีวิตมีสันติภาพ

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ซึ่งมุ่งหวังให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยระบุว่า “ส่งเสริมให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีคุณธรรม รู้จักพึ่งพาตัวเอง และมีบทบาทในการพัฒนาส่วนรวม” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2529, หน้า 38– 39) การสร้างความเข้าใจและการตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา การใช้เวลาว่าง และการนันทนาการที่ถูกต้องทำให้เยาวชนและคนในชาติให้สามารถแยกแยะการนันทนาการกับอบายมุขออกจากกันได้ นับเป็นหน้าที่หลักของการนันทนาการที่จะขับเคลื่อนพัฒนาและธำรงรักษาวัฒนธรรมของชาติสืบทอดและดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติในอนาคต

รัฐบาลกำหนดให้ ปี พ.ศ. 2552 - 2561 นี้เป็นทศวรรษแห่งการอ่านรวมทั้งให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และ องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก ประกาศให้ปี พ.ศ. 2552 เป็นปีเด็กสากลด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กในประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้หันมาสนใจต่อสภาพและความต้องการของเด็กมากขึ้น ทั้งนี้เพราะต้องการพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด มีเหตุผลและมีความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายรัฐบาลและเอกชนจึงได้พยายามจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน กิจกรรมอย่างหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยการผลิตหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน หนังสือประเภทนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งดังพระดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือห้องสมุดครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2529 ว่า “หนังสือที่ข้าพเจ้าคิดว่ามีความสำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่แปลกใหม่อยู่แล้วถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณภาพทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่านเขาจะได้ทั้งความรู้และความบันเทิงเด็กจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ รอบรู้มีคุณธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง ความปรารถนา จะทำประโยชน์ที่ควร”

การเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้อ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียน โดยเฉพาะหนังสือวรรณกรรมเยาวชนที่ดีมีคุณภาพ ถือเป็นส่งเสริมสร้างทักษะการอ่าน ทำให้เด็กไม่รู้สึกเบื่อหน่าย แต่กลับสนุกสนานเพลิดเพลิน กระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการสร้างสรรค์ รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนและภาษาที่ถูกต้อง ยิ่งวรรณกรรมเหล่านี้ก็จะสามารถนำไปใช้ส่งเสริมการอ่านของเด็กนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการที่จะสอนวัยรุ่นในสิ่งต่าง ๆ ควรที่จะนำวิธีการไม่ให้วัยรุ่นรู้สึกตัวว่าได้รับคำสอน ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่แทรกซึมคำสอนแก่วัยรุ่นได้ อย่างแนบเนียนและมีศิลปะคือให้วัยรุ่นได้อ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือประเภทบันเทิงคดี หรือ นวนิยายที่นวนิยายสามารถ

สนองความต้องการของวัยรุ่น เข้าถึงความต้องการของวัยรุ่น เข้าถึงความคิดและอารมณ์ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (จินตนา เกษรบัวขาว, 2528, บทนำ) การนันทนาการด้วย “การอ่านวรรณกรรมเยาวชนที่ผู้เขียนผูกเรื่องราวอย่างชาญฉลาดและแฝงแง่คิดอันหลากหลายจะทำให้เด็กได้เรียนรู้การเชื่อมโยงเหตุการณ์และความคิด รู้จักใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ จนสามารถแยกแยะเหตุผลได้....” (กลุ่มการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กสำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็กสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.), ม.ป.ป., หน้า 14) ด้วยประสบการณ์ตรงเรียนรู้วิธีการจัดการกับความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กระตุ้นการตอบสนองต่อความต้องการ เสริมสร้างพัฒนาการด้านสังคม และคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน

ในช่วงทศวรรษแห่งการอ่านเป็นจังหวะเดียวกันที่การนันทนาการได้ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนด้านการนันทนาการในสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น อาทิ สถาบันพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฯลฯ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านการนันทนาการสู่สังคม ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมการใช้เวลาว่างของประชาชนให้เป็นประโยชน์ ประกอบกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างคนให้เป็นคนดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากการใช้เวลาว่างเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพอนามัยและด้านจิตใจ ในการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการการได้ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้น “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 ซึ่งมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาเพื่อกระตุ้นธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ ส่งเสริมรายได้และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชาติ ภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไทย สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งส่งผลต่อแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ที่ได้นำเอาแนวคิดการพัฒนาทฤษฎี “คน” “สังคม” และ “สิ่งแวดล้อม” จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฐานคิดในการร่างแผนพัฒนาการนันทนาการ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา “คน” และ “สังคม” ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งการปรับเปลี่ยนแนวคิดดังกล่าวสะท้อนในงานเขียนวรรณกรรมเยาวชนด้วยส่วนหนึ่ง

การนำเสนอการนันทนาการในวรรณกรรมเยาวชนในปี พ.ศ. 2540 – 2555 อันเป็นช่วงเวลาสำคัญที่วรรณกรรมเยาวชนได้รับการส่งเสริมมากขึ้น และยังเป็นช่วงของการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ปัญหาต่าง ๆ ที่นำเสนอในวรรณกรรม

เยาวชน อาทิ ปัญหาครอบครัว ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ เกี่ยวโยงหรือได้รับผลกระทบจากคุณภาพชีวิตชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการนันทนาการ ดัง ตัวอย่าง ในงานวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “จากวันจันทร์ของชีวิต วันสุขต้องมาถึง” ของ ภาณุมาศ ภูมิถาวร เป็นเรื่องราวชีวิตของเด็กชายฝ้าย รู้รัก ที่เผชิญปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว ทั้ง พ่อกับแม่ และพ่อกับตนเอง การกระทำของพ่อส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงภายในบ้าน สภาพ ครอบครัวส่งผลให้ “ฝ้าย” ต้องการสิ่งทดแทน ทดแทนเพื่อบำบัดความทุกข์ของตน สุดท้ายความ รุนแรงที่ฝ้ายกระทำส่งผลให้ต้องโทษในสถานกักกัน และในสถานกักกันพยายามสร้างกิจกรรม นันทนาการขึ้นมาเพื่อบำบัดและแก้ไขปัญหาทางจิตใจของเยาวชน จากความตอนหนึ่งว่า

“เทศกาลปีใหม่ทีทุกคนควร ได้อยู่กับครอบครัวกลืนอายุปีใหม่ลอยข้ามกำแพง ร้าวเข้ามาตั้งแต่ 25 ธันวาคม วันคริสต์มาสที่คนไทยรับเป็นของตนเรียบร้อยแล้ว หลายคนเริ่มบ่นคิดถึงพ่อแม่ บางคนคิดถึงแฟน อยากไปเที่ยวกับแฟนช่วงปีใหม่ ความฝันฟุ้งชนกำแพงแล้วสะท้อนกลับมาเป็นความเศร้าหงุดหงิดและเครียด ติดต่อกันทุกวัน ผู้อำนวยการให้ทุกคนฝึกซ้อมกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์เรา หลอดปีใหม่ด้วยการแข่งขันกีฬา และการแสดง...ผมใช้เวลาว่างทั้งหมดไปกับการ เล่นปิงปองไม่ใช่เพราะอยากชนะอะไรนักหนา แต่เพื่ออยากให้ลืม ลืมความทุกข์ ลืมความเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับชีวิต ลืมความคิดถึงแม่ อย่าง น้อยก็ชั่วคราว ผมเล่นกีฬาย่างหนักและเหนื่อย ผลข้างเคียงของมันทำให้ผม หลับสนิทโดยไม่ฝันถึงมันอีก”

(ภาณุมาศ ภูมิถาวร, 2553, หน้า 42-43)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงทัศนะของผู้เขียนว่ากิจกรรมนันทนาการช่วยบำบัดความทุกข์ในใจ ของตัวละครโดยก่อนหน้านั้นฝ้ายไม่เคยเล่นกีฬาอย่างจริงจังเพื่อผ่อนคลายความเครียดในจิตใจทำให้ เขาก้าวร้าวและหันเหสู่พฤติกรรมใช้ความรุนแรงจนต้องโทษ การเล่นเกมในสถานกักกันแม้ตัว ละครจะกล่าวว่าเป็นการทำเพียงเพื่อให้ลืมความทุกข์ในสถานกักกันแต่ก็เห็นได้ชัดว่าฝ้ายมี สุขภาพจิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม อันชวนให้คิดว่าหากเยาวชน ได้มีกิจกรรมนันทนาการเหล่านี้ก่อนที่จะหัน เหนไปสู่อารมณ์รุนแรงก็คงได้ผ่อนคลายความเครียดอย่างเหมาะสม และระงับอารมณ์รุนแรงและความ ก้าวร้าวลงได้

ในเรื่องเดียวกันนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอภาพการนันทนาการในเวลาว่างของผู้สูงวัยจาก บทสนทนาระหว่าง ฝ้าย กับแม่ว่า

“ยายเป็นโง่บ้างซะ ยังชอบดูละครหลังข่าวอยู่เหมือนเดิมหรือเปล่าแน่นอน แม่ตอบเสียงสูง แต่ดู ๆ ไปก็หลับหน้าจอทีวีซะงั้น พอตื่นก็กลับไปช่วยลื้อนางเอกให้ค่ากับนางร้ายต่อ แม่สายหน้า เป็นความสุขเล็ก ๆ แบบยาย”

(ภานุมาศ ภูมิถาวร, 2553, หน้า 26)

ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงวัยมีกิจกรรมนันทนาการด้วยการชมโทรทัศน์ จึงพลอยซึมซับความรุนแรงโดยไม่รู้ตัว ผู้วิจัยเห็นว่าวรรณกรรมเยาวชนในระยะหลังวิกฤตเศรษฐกิจให้ภาพสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับการนันทนาการอย่างหลากหลายและน่าสนใจ แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ และทัศนะที่ผู้เขียนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมที่มีต่อการนันทนาการ จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ที่จะทำให้เห็นภาพสะท้อนของการนันทนาการหลังวิกฤตเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ ที่นำเสนอผ่านวรรณกรรมสำหรับเยาวชนกับสังคมไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2540 – 2555 และน่าจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับแนวคิดเรื่องการนันทนาการในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนอันจะนำไปสู่ความคิดเรื่องการจัดการความรู้เรื่องการนันทนาการอย่างเหมาะสมในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนการนันทนาการหลังวิกฤตเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ ที่นำเสนอผ่านวรรณกรรมเยาวชน ระหว่าง ปี พ.ศ. 2540 – 2555
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับแผนนันทนาการแห่งชาติกับวรรณกรรมเยาวชน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการนันทนาการที่เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน

สมมติฐานในการวิจัย

วรรณกรรมเยาวชนในประเทศไทย ระหว่าง ปี พ.ศ. 2540 – 2555 นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติความสัมพันธ์กับแผนนันทนาการแห่งชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร และเนื้อหา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเยาวชน ประเภทบันเทิงคดีที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ.2540 – 2555 ซึ่งได้รวบรวมจากสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. เว็บไซต์ของหน่วยงานที่จัดประกวดรางวัลหนังสือดีเด่นประเภทเยาวชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเยาวชน
4. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่จัดพิมพ์ในช่วง พ.ศ. 2540 – 2555 โดยคัดเลือกหนังสือวรรณกรรมเยาวชนตามเวลาที่กำหนด โดยอ้างอิงจากการจัดข้อมูลหอสมุดแห่งชาติ

2. ขอบเขตด้านเวลาและการดำเนินการวิจัย

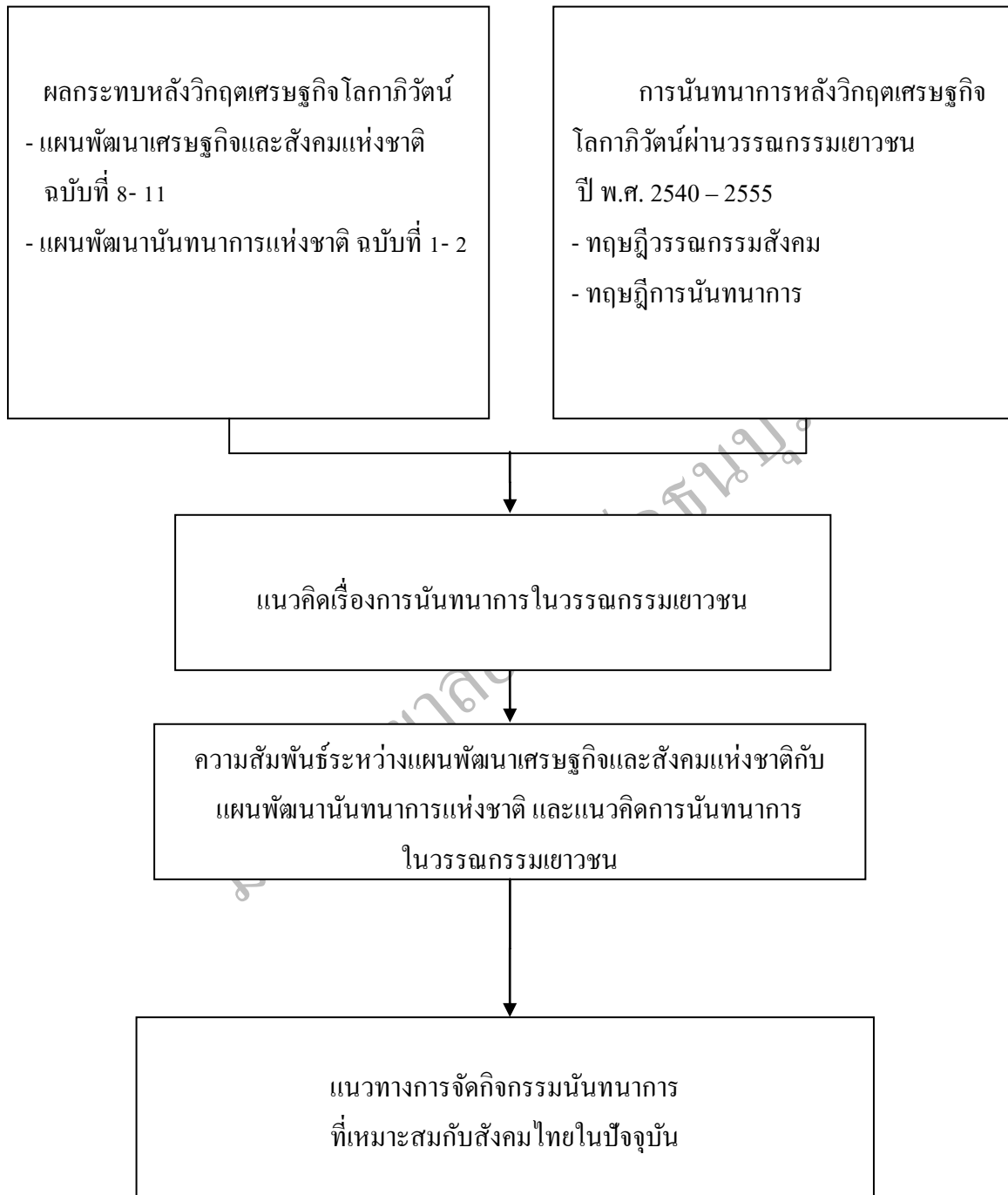
ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งระยะเวลาในการวิจัยเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจและรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ค้นคว้าเอกสารงานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2556

ระยะที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบบันทึกข้อมูลและแบบวิเคราะห์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษา และรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 – เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ และสรุปผล พร้อมจัดทำเอกสารสรุปรายงานการดำเนินงานวิจัยระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นันทนาการ หมายถึง การพักผ่อนหย่อนใจ ผ่านกระบวนการกิจกรรมที่เข้าร่วมด้วยความสนใจ และความสมัครใจในเวลาว่าง ไม่ผิดศีลธรรม จารีต ประเพณี เป็นที่ยอมรับทางสังคม

การนันทนาการ หมายถึง ภาพรวมของการพักผ่อนหย่อนใจที่ผู้เข้าร่วมกำหนดขึ้น

กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมย่อยที่ผ่านกระบวนการคิดและจัดให้ผู้เข้าร่วมตามความสนใจและความสมัครใจ โดยกิจกรรมดังกล่าวต้องไม่ผิดศีลธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของนันทนาการ

รูปแบบการนันทนาการ หมายถึง นันทนาการมีลักษณะรูปแบบที่หลากหลาย จำแนกหรือจัดประเภท หรือรูปแบบตามจุดมุ่งหมายของนันทนาการเช่น แบ่งตามหน่วยงานที่รับผิดชอบตามจุดมุ่งหมาย ตามสถานที่จัด ตามลักษณะกิจกรรม เป็นต้น

วิกฤตเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ หมายถึง วิกฤตการณ์ทางการเงินยุคไอ เอฟ เอฟ หรือวิกฤตต้มยำกุ้ง พ.ศ. 2540 ซึ่งเกิดจากวิกฤตการณ์ทางการเงินนับตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นวิกฤตครั้งที่ยุทธศาสตร์ที่สุดของประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อคนและสังคมโดยรวมทำให้ต้องมีการปรับแผนเพื่อแก้ไขวิกฤตของประเทศ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคนและสังคมของประเทศ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในผู้นำทางสังคม แรงงานตกงานสูง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม

วรรณกรรมเยาวชน หมายถึง หนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2555 จำนวน 60 เล่ม ตามระบุไว้ในบทที่ 3 โดยผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์ระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นวรรณกรรมเยาวชน และมีสถาบันที่เกี่ยวข้องคัดเลือกให้เป็นวรรณกรรมเยาวชน อาทิ สมาพันธ์เพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน ฯลฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนันทนาการหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเสนอนันทนาการแห่งชาติ ร่วมกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปใช้ในการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตต่อตนเองและผู้อื่น
3. ได้แนวทางการนันทนาการที่นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสังคมไทย